

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Magyarországon: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Külföldön: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő: Kiadó laptulajdonos:

Rudnyánszky Gyula. László József.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

Megujhódás.

— szeptember 3.

(gr.) Bizunk a nemzet ügyének diadalában, mert alkotmányunkat mentjük, jogainkat védjük, törvényes alapon állunk.

És ha a Mindenható nem elégné meg a nemzetre mért megpróbáltatásokat és úgy rendelné, hogy újabb csapásokkal bűnhődjön a magyar, akkor sícs okunk a csüggedésre, akkor sícs okunk arra, hogy a lefolyt esztendőök szenvedesei nehezdednek vállainkra.

A nemzeti harc sikere még talán messze van, de egyet, a miről két-három esztendővel ezelőtt még álmodni sem mertünk, a nemzet ébredését, a felkelés megujhódását már is elértük.

A mi alatt nyögünk, abban vétések vagyunk magunk is, hiszen három évtizede már, hogy nem is oly korlátlan szabadságunkkal nem tudtunk élni, jogainkat számtalanszor kockára tettük s a mely hatalmat a közjó emelésére, a nemzet erkölcsi, szellemi és anyagi felvirágoztatására kellett volna fordítanunk, azt olyan elemekre bíztuk, a melyek előtt nem lebegett egyéb cél, mint az önző, a személyes, a pártérdek üzése, hajtása, a személyes érdekek érvényesítésének mindenkiféle való érvényesülése.

A nemzet ezt a bűnös gazdálkodást, a közromlásnak ijesztő terjedését szörnyű drágán fizette meg jogainak megcsorbulásával, erkölcesinek lazulásával, népének elszegényedésével, kivándorlásával, a művelődés minden ágazatában való hátramaradásával.

Az uralkodó-párt zsarnoki hatalma, az ezen hatalmat fentartó és mindenféle egyéni előhaladás jutalmául osztogató osztrák politika és különösen a féktelenül előnyomuló katonai szempontok vezették örvények szélére a szerencsétlen országot

Már-már minden elveszett, a midőn segítségünkre sietett ellenfeleink végzetes elvakulása. Mert a mesterségesen fentartott uralkodópárt mindenre kapható volt, azt hitték, hogy a nemzet is elvesztette életre való ösztönét s egy-

szerre ott álltunk, hogy az önálló és szabad ország bármely pereben áldozatává lehetett volna az osztrák összbirodalmi eszme bálványának.

Összetévesztették a nemzetietlenséget a nemzettel és elkövették azt, a mi négy évszázad óta mindég kudarcra végződött: jött a gyöngye látogatot is kerülő, nyílt erőszak, a mely november 18-án és azóta mindennap érezteti velünk zsarnoki szándékait.

Nem volt erre szüksége a hatalomnak, hanem — bármily nagy ellenmondásnak tűnjék fel — *szüksége volt a nemzetnek.* Mert az már nem csupán évszázados, hanem évezredes tanulság, hogy a küzdelemben mindig nagy, mindig magasztos magyar nemzetnek, a mely azonban békében még nemzeti érzelmeiben is elernyed, elcsúszul, éppen csak a kiméretlen erőszakkal kellett találkoznia, hogy erőit visszanyerje, hogy új és multjához máltó elhatározásokra jusson.

Amit — mondom — még néhány évvel ezelőtt sem mertünk remélni, a minek megjósolását a mesék világába utasítottuk volna. Pedig megtörtént, a *nemzet megujhódott.*

A nemzeti öntudatra ébredt nemzet egyetlenegy nap lerázta elbizakodott zsarnokainak igáját. Megkezdődött az elvek uralma, elfeladás árán a nemzet többségét alkotó jelesek a hatalmat nem vállalják el. Lelkesül a nagy küzdelemért az egész nemzet, nélkülözésekre, szenvedésekre készül és szánja el magát minden becsületes hazafi. A kiröpités szablya nem tér vissza hűvelyébe, a mig a nagy harc megharcolva nincs.

Hála neked Isten, hogy a nemzet eme lelki megujhódását megérnünk engedted! Gyöznünk kell és ha nem így lenne, akkor is szebb sors becsülettel elvárzeni, mint becsületlenül élni és tengődni. Mit Bécs, mit a nemzet alkotmányának eltiprására szövetségelt ármany és hazaárulás! A fölébredt nemzeti öntudat játszva fog elbánni a haza ellenségeivel!

Politikai hírek.

— **Cserebere.** A cserebere a bukott párt találmánya. Kristóffy ur közjegyzőséget ígér a mandátumáért, épp ezt cselekszi Lurtz szász képviselő a báró Feilitzsch Arthur kedvéért. Lurtz Károly brassói képviselő legközelebb lemond mandátumáról. Lemondásának árát Lányi igazságügyminiszter utalványozza ki neki, amennyiben Lurtzot kinevezi közjegyzővé. Lurtz ennek ellenében kötelezi magát, hogy ő és érdektársai a lemondása folytán megüresedő brassói képviselői mandátum birtokába belesegítik — Feilitzsch Artur bárót, Tisza István fő-bizalmi emberét és volt ház alelnökét, aki tudvalevően a januári választásokon kibukott. Feilitzsch hamarosan alighanem bekerül az ügyvezető kormányba is, még pedig földmívelésügyi miniszternek, György Endre helyébe, ki okvetlenül le akar mondani. Hogy az a csuf-cserebere a *nemzetiségi kerületek* bőrére megy, az annál inkább jellemzi az üzletet, vagy — nevezzük a gyermeket saját nevével — az üzletet.

— **Elmaradó ellenőrzési szemle.** Bihar honvédelmiügyi miniszter, a ma érkezett leiratában értesíti a főváros hatóságát, valamint a többi törvényhatóságokat is, hogy a közös hadsereg nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléit, a cs. és kir. hadügyminiszterrel egyetértőleg hozott határozat folytán, — a m. kir. honvédség nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléit és a népfelkelés időszakában jelentkezéseit pedig a honvédelmiügyi miniszter rendelete alapján, az *idén nem tartják meg.* A tisztí jelentkezéseket azonban az eddigi módon kell teljesíteni.

A nagy válság.

— szeptember 2.

Közeledik a nagy nap, szeptember 15-ike. Természetes, hogy nem csupán a kormány, hanem sz egyesült ellenzék is azon vannak, hogy ez a nagy forduló elkészülve találja.

Politikai körökben nagy feltűnést keltett, hogy Kossuth Ferenc a szövetségelt ellenzék elnöke kedden Budapesten járt, meglátogatta Lukács László volt pénzügyminisztert és vele hosszabb ideig értekezett. Természetes, hogy ehhez a hírhez a legmesszebbmenő találgatásokat fűzték. Tudósítónk ebben a tárgyban felkereste Kossuth Ferencet, a ki a leghatározottabban kijelen-

FERENCZ JOZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZÜ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

tette, hogy annál kevésbé találkozhatott Lukácssal, mert csak tegnap érkezett vissza Budapestre.

Bánffy Dezső báró ma délelőtt felkereste Kossuth Ferencet és vele mintegy másfél óráig tanácskozott. Ez a tanácskozás a helyzet megvitatását illette és megvitatták egyszermind azt az anyagot is, a melyet a szövetkezett ellenzék vezérlő bizottságának keddi értekezletének előterjesztettek. Kiszivárgott hírek szerint **Bánffy a kormányvád alá helyezése mellett van, de szemben állana vele ismét Andrássy Gyula gróf, a ki ezt az eljárást hatálytalannak tartja.**

Ma nagy ünneplés készül Battonyán, a mely Justh Gyulának szól. Ugy volt, hogy Apponyi Albert gróf is oda rándul, de a gróf lemondott és így a vezérek közül Kossuth Ferenc lesz ott jelen csupán.

Biztos értesülésünk szerint Fejérvary báró még egyszer megjelenik a király előtt kihallgatás végett, még pedig e hónap 10-ike és 12-ike között, tehát közvetlenül a képviselőház megnyitása előtt. A mi az utolsó kihallgatást illeti, onnan csak az szivárgott ki biztosan, hogy **a király eddigelé semmi irányban sem döntött.** Ezt meg erősítik egyébként a félhivatalos jelentések is.

A ki rosszban töri a fejét — Bécsben jár. Azt jelentik, hogy Kristóffy József belügyminiszter az éjszaka az expressz vonattal Bécsbe utazott. Mondják, hogy a szociálistákkal való összejátszásról kell ott felelnie.

A ligából pedig kezdenek az emberek kiábrándulni. Erre vall az az ekos, hazafias levél is, a melyet Olay Lajos orsz. képviselő intézte az általános titkos választói jog ligájához. Itt következik:

„Én első sorban magyar ember akarok lenni és megint magyar és százszor magyar, csak azután vagyok a függetlenségi párt tagja.

Ezen indokból tehát *nemcsak hogy nem vagyok híve az általános titkos vá-*

lasztói jognak, ellenkezőleg, a választójognak hazátlankra: a magyar nemzet elleneségeire való kiterjesztését a magyar nemzeti állam kiépítése örök akadályának nemzeti létünkünk fennállása veszélyének, bécsi érdekeknek tekintem.

Hogyan képzelik Önök a magyar nemzeti állam kiépítését, ha a magyar parlamentbe harminc nemzetközi szociálista és csak harminc nemzeti képviselő bejut? Ez az eszünk csak Kristóffy agyában, Bécs parancsára született meg.

Világosan kifejezve: az általános titkos választói jognak ellensége vagyok.

A közfelfogásnak engedve, belenyugszom, hogy a választói jog minden önálló, 24 évet betöltött polgárnak megadassék, ki a magyar nyelvet írásban és szóban teljesen bírja.

Kérem ezen nyilatkozatomat tudomásul venni és engem az általános titkos választói jog ligájának bizottsági tagjai sorából törölni.”

Kristóffy és az osztrák kormány.

Éjjeli táviratunk már kóstolót nyújt Kristóffy belügyi ügyvivő bécsi főztjéből.

Jól értsük meg: Kristóffy ez idő szerint való külügyminisztere az ex-lex kormányának. Ez az egy tárca az, a melynek ügyében — hacsak nem személyesen a királlyal — *nincs a miniszternek elintézni valója semmiféle bécsi potentáttal.*

Annál megdöbbentőbb, hogy ez az ugynevezett miniszter Bécsben *trafikál valami dologban.* Fejérvary báróval hosszasan értekezett tegnap reggel, aztán — dolgaikat jól végezve — visszautaztak Budapestre.

Előbb azonban úgy a miniszterelnök, mint a belügyminiszterek — d. e. 11 órakor — **hosszas tanácskoztak Gautsch osztrák miniszterelnökkel.** Mitéle hozzászólni valója lehet az osztrák miniszterelnöknek Ma-

gyarország belügyminiszterelnökével? Még a közöminisztereknek sincs hozzájuk. Avagy reánk nézve nem oly „előkelő idegen” Gautsch lovag, mint volt Körber doktor nr?

Érezvén a turpisság szagát, a félhivatalos „Magyar Nemzet” máris szépitni igyekszik a fölötté gyanus szerelmi kettőst. Előadja hogy ezen tanácskozás tárgyául oly kérdések szolgáltak a melyek a összefüggenek ugyan a magyarországi válsággal, azonban az osztrák miniszterelnök csakis „esetleges félreértések elkerülése végett” van azokba „jogszerű” felszólása. Kiemeli továbbá a félhivatalos, hogy ez a tanácskozás nem folyt sem a kereskedelmi szerződés, sem a magyar parlamenti reform körül. Ez utóbbi Magyarországnak legsajátabb belügye lévén, ezzel szemben *„az osztrák kormány a leglojálisabb magatartást követte.”*

Eddig a félhivatalos mosakodás és — elszólás Mert az osztrák miniszterelnök csak azon esetben tannisíthatott lojális, akár new lojális magatartást bármely kérdéssel szemben, *ha azt a kérdést előtte szóba hozták.* Kiviláglik tehát, hogy igenis, idegen, osztrák kormányférfiival beszéltek meg magyar belügyeket.

Azt hisszük, hogy *Kristóffynak a nemzetközi felforgatókkal való összejátszása adhatott okot Ausztriában némi „félreértésekre.”* Mert elvégre szomszédunk Ausztria, így tehát nem nézheti aggodalom nélkül, ha egy félkegyelmű magyar miniszter égő csóvával téblálab a háztető körül. Mindamellett nem az ő feladatuk, hogy a gyujtogatásban megakadályozzák a neki vadult embert, azt majd elintézzék *idehaza és egymásközt.* Az összeülő képviselőház bizonyára énkén fog érdeklődni a Kristóffy ur bécsi dolgai iránt.

Mások azt hiszik, hogy az elvén-

Imádkozzunk és készülődünk...

Ne legyetek annyira gyávák,
Ne üssetek akkora lármát —
Mitől féltek? — a gyáva retteg
Gyávától, a kik fenyegetnek...
— Szalmatűz a császár haragja,
Az ürességtől kong a hangja,
A kik meg őt körülrajongják:
Akasztanivaló gaz szolgák.

Még nincs veszély csak tüzilárma —
A ki attól is fél — az gyáva!
Ne féljete! mitől félnétek...?
A jog védpajzsa a tiétek...
Nincsen oly csapás, nincsen lövés:
A melynél e pajzs nem erősebb —
A villám is lepattan róla:
— A gazokat huzzuk karóba!

Óh vajha kivessze, kibálva
A gonoszlelkűk uralma —
Ha az a kéz a mely kormányoz,
Nem, lenne bitang és szélhámos...
— Amde, mindhiába reméljük
Hogy tüzes meoykő őt belélük,
Ha a kezünkben gyáva — lusta:
A hóhérpallos, meg a — puska.

Kardforgatáshoz alig értünk —
Sem közkatonánk, sem vezérünk...
Ha nem dolgozunk, csak jár a szánk:
— Ugy maholnap elbukik haszánk!
Ne várjuk hát míg a magásban
Döröül az ég, villámlik, esattan...
Föl, tette föl! Mig ép a bőrünk;
Imádkozzunk és készülődünk!

Király Péter.

A cseléd.

Irta: Léon Frapié.

— Igen asszonyom, okos leszek és megiszom az egész adagot, de megragadom az alkalmat most, hogy mindenkéül alszik és csak maga viraszt mellettem és elmondom, hogy balt meg szegény leányom, kit annyira szerettem.

A tizenötödik esztendejétől fogva szép, csinos leányka volt az én Lénám. Meghívták, hogy a kastélyban a mosásnál segítsen, de én nem engedtem el, mert özvegyasszony voltam és nem szerettem egyedül lenni. De a kicsike unatkozott a mi kis falunkban a hol kevés a mulatság és a mezei munka ne híz. Nem is volt inyére. Egyszóval kénytelen voltam beleegyezni, hogy 18 esztendő korában beszegődjék egy párisi családhoz, a mely a szomszéd tengeri fürdőn nyaralt.

Eleinte rendesen irt nekem; úgy látszott, hogy nagyon meg van elégedve a dolgával. Azután abbahagyta az írást, úgy hogy már megirtam neki, hogy Párisba kell utaznom, hogy megnézzem, mi van vele. Erre levél jött tőle, melyben elmondta, hogy ott hagyta az első helyét és egy jobbat kapott, de ne jöjjen Párisba semmikeppen se, mert az urnője valami nagyon finom perszóna, a ki nagyon bizalmatlan, a kinek sok pénze van és még többet keres, amolyan jóféle perszóna.

Megirta azt is, hogy az ilyenfajta helyet meg kell becsülni, mert sokkal többet lehet keresni az ilyen helyen és majd ne-

kem is fog juttatni a keresetéből. H, majd elég pénzt keresett, haza jön és idehaza férjhez megy valami derék legényhez.

De a levélben nem irt igazat. Ezt mindjárt tudtam. Az én szegény Lénám hamar elkaphatta valami elegáns párisi fiesur; elcsábították. Gyerek is lett. Olyanfajta leány lett belőle, a kire azt szokták mondani más tartja jól. Nem volt többé cseléd, de mégis rosszabb a cselédnél. Hónapok és hónapok teltek anélkül, hogy valami változásról hallottam volna, a míg azután egyszerre beteg lett a leányom. A tüdejét támadta meg a betegség. Mikor már nagyon beteg volt, azt mondta a cselédjének, igazán derék odaadó cseléd volt, ha nem is szép:

— Látni akarom az anyámat, de nem akarom, hogy megtudja valódi helyzetemet. Azt hiszi, hogy cseléd vagyok. Hogy megmaradjon a hitében Julie, — így hívták a cselédjét — vegye föl az én szép ruhámat és fogadja úgy az anyámat, mint ha maga volna itt az asszony, én pedig a cseléd, majd kint fogok feküdni a maga szobájában.

— Az orvos nem akarta megengedni, hogy elhívassa a szülőit.

— A legkisebb izgalom halálos lehet — mondta, de Léna megmaradt kívánságai mellett.

Semmikép sem lehetett lebeszélui. Az orvos is kénytelen volt beleegyezni.

— Engedelmeskedjék, hát Julie! Legyen most maga a ház asszonya, mert ha nem csináljuk így, az anyja még szemérvetheti ezt vagy azt, vagy haragot vagy fáj-

hedt Fejérváry utódja lenne kívánhatnánk Bécsnek, de Magyarországnak sem.

Kristóffy külömben ezuttal ösmerkedett meg Goluchowsky közös külügyminiszterrel és Pietreich közös hadügyérrel. Gratulálunk minekettőlőknek az új ismeretséghez.

Egyház és iskola.

A debreceni ev. ref. egyház gazdasági bizottsága e hó 4-én d. u. 5 órakor, a tanítók otthonában ülést tart. Tárgyak: folyó ügyek.

Új tanárok az ev. ref. leányiskolában. Az ev. ref. leánynevelő intézet igazgatótanácsa Kiss Albert elnöklete alatt, tegnap döntött a pályázat alá bocsátott tanári állások betöltése felett. Rajztanárnak az eddig itt működő ideiglenesen alkalmazott Gyökössy Lajossal szemben, a kit a tanárikar egyedül ajánlott, Hajdu Béla helybeli születésű rajztanárt választották meg egyhangúlag, Hajdu Gyula volt tanácsnok fiát. Az énektanárságnál a választás Tóth Lajos kárhozra esett, kit a tanári kar második helyen ajánlott.

Beiratások a gör. kath. iskolába. A helybeli gör. kath. iskolában a beiratások f. hó 4-étől 7-éig tartatnak, a tanév f. hó 8-án, szombaton, a Szentlélek Isten segítségül hívásával veszi kezdetét. Az első osztályba azok vétetnek föl, kik hatodik életévüket betöltötték, kiknek is keresztlevelet, illetőleg „keresztelési jegyet” kell felmutatniuk. A beiratás alkalmával minden tanítónak 30 fillért és legalább egy negyedévi tandíjat (1 kor. 60 fill.) kell fizetnie. Ez uton te tudomásukra hozom a t. szülőknek, miszerint leány tanulóink külön tanteremben az újonnan megválasztott tanítónő által fognak oktatást nyerni. Papp János t. esp. lelkész, iskolaszéki elnök.

Tollhegyen.

Karcolatok.

— szeptember 3.

Resicán napirenden vannak a sztrájkok. A szegény bányászok ott is a hazátlan szocializmus karmai közé kerültek.

A mandátum megürült, van független ségi jelölt és föllépett *Kristóffy Ernő*, a belügyi ügyvivő is.

Jakabokányiek — a kik mindenütt föllépnek, ha csak tiz szavazatra is van kilátásuk — ebben a szocialista kerületben nem mozdulnak, zászlót nem bontanak.

Ugy látszik, hogy a *nyelvtársak* Kristóffy urat tekintik majd képviselőjöknek. Így készülnek elő az általános, titkos választási jogra.

Kristóffy ur az arcképeit küldte meg a tisztviselőknék. Ezek köszönettel visszaküldik, nem kérnek belőle, ámbár hiszen ott hagyhatnák a falon. Legalább *in effigie* — fel.. függesztenék és ott tartanák elriasztó példaul.

Párbeszéd a hivatalban:

— Nini, hát te is megkaptad a Kristóffy ur arcképét? — Mit bámulod olyan nagyon?

— Már hogyné bámulnám, mikor arckép? Nem is tudtam, hogy *van mit lefesteni* Kristóffy urnál!

„Sub pondere crescit palma!” (Nyomás alatt nő a pálma.)

Ugy látszik, ez a mondás illik most Magyarország erkölcsi és nemzeti életére.

Ha közepszerűség vagy, toldd meg egy pózzal — zseniálisnak tartanak. Ha nem eléged zsenialitásodat, egy kis pózzal — zseninek tartanak. Ha lángész vagy... Nem, a lángész nem pózol. A lángelme — egyszerű.

NAPI HIREK.

Debreceni pereg.

— szeptember 3.

Egy-két ujjak látszó népdalt és diáknótát szedtünk újfent egybe. Itt mutatjuk be kettejét.

Czakó uram, Czakó uram,
Mit gunnyaszt oly szomoruan?
Van földje és van szőlője,
Az a kedvrederítője.

Nekem annyi földem akad,
Mennyi a csizmámhoz ragad,
Mégis vígan énekelek,
Akár mindjárt táncrakelek!

Sárga rigó is tud görögül,
Csak én buktam meg a görögül.
A rigó nem tesz érettségit,
Nem is bakancsos három évig!

— Hová, háva olyan sietve, komám uram?

— Hát tisztelem alásan, még azt mondta a sógorom, hogy *viziló* vagyok! Megyek az ügyvédemhez, hogy pörölje be, előbb azonban megnézem a kis fiam képes könyvében, hogy miféle állat legyen az a viziló?

— Ki a te szeretőd, Miska? kérdik a kocsigyereket.

— A Kürtösek Jutkája, felel a gyerek nagy büszkén.

— Hiszen az nem valami híres szépség!

— Szörnyű szép az, tekintetes uram. Valami híres pedig ne legyenek, mert úgy megtalálom fogalmazni, hogy kik lesz tőle a karja, meg a háta!

Vasárnapi istentiszteletek. A mai istentiszteletek sorrendje a következő: *Nagytemplomban* Dicsőffy József, agendát mond Jánosi Zoltán, *Kistemplomban* Perce István, agendát mond Zetay Menyhért, *Újtemplomban* Szele György, agendázik Nagy Vilmos, *Ispolytemplomban* K. Toth Kálmán, agendázik Uray Sándor, Csapó kertben Kovács János, Homok-kertben Papp László senior, Szegényházban Hajdu Zsigmond.

A *róm. kath. templomban*: Szept. 3-án pünkösöd után a XII. vasárnap az istentiszteletek a következő sorrendben tartatnak:

delmat mutat és az ilyen izgalom könnyen katasztrófát okozhat. De gondoskodjék, hogy ne sokat legyenek nála és keveset beszéljenek vele.

De hát a legnagyobb óvatosság sem állhatja el a végzet útjait. Párisba hívnak, Julie fogad szép csipke ruha volt rajta és közli velem az orvos rendeltét: Rövid látogatás, nagyon kevés beszéd.

— Jó — gondoltam magamban. — Ilyenek ezek az ilyenfajta asszonyok, íél, hogy a leányom kifecseg valamit.

— Nagyon betegen találtam a leányomat. Nem beszélt, csak a fejére és szemére mutatott. Sovány volt, megöregedett szegény, pedig olyan szép, olyan friss és kövér volt négy esztendő előtt. Feltámadt bennem a harag Páris ellen, hogy elragadja a szülőkötől a gyermekeket és ilyen állapotba sodorja.

Leülök az ágy mellé, hogy kissé megkönnyebbüljek. Ugy láttam, hogy jól esett a leányomnak is, hogy leültem mellé és elkezdtem:

— A rossz sors kényszerít, hogy ezt a csunya fajta asszonyt szolgálj. Azt mondom, hogy ő a teledős azért, hogy ilyen beteg vagy! Bizonyosan meg akart alázni, jól meg is néztem! Szégyelheti, hogy olyan drága ruhát hord! Meglátszik az arcán a rosszassága! Az ilyenfajta perszónákat kiátkozzák a jóra való emberek! Hozzá nem nyúlnék az ő pénzéhez a világért sem! És elkezdtem szegény leányom előtt mesélni az olyan fajta asszonyok életének minden vét-

két és rosszasságát. Bizony, a mi faluzi vidékünkön még szigorúak az emberek és tiszta erkölcsűek, egyszerűek. Ha az ember az ilyen jóra való helyen töltötte az életét, nem bírja elnézni a rosszasságot és nem bírja megérteni, hogy bir valaki bűnben és rosszasságban élni.

— Képzelteri, hogy szenvedett a leányom! Hogy kidülledtek a szemei és meg akart szólalni. De én megakadályoztam.

— Ne beszélj, édes szívem, csak jobban megfájdul a fejed. Jobb is lesz, ha holnap összeszedjük a batyudat és elhagyjuk ezt a szennyes házat.

Irtózatos kifejezés ült ki az arcára és még tudatlanságomban hozzátettem.

— Elmegyek a rendőrségre és megmondom, micsoda fajta perszóna ez!

Szegény leányom felemelte karjait, bizonyára, hogy kegyelemért könyörögjön. Én pedig megfogtam a kezét, simogattam és újra csak erősítettem, milyen rettenetes te remtmények a kik úgy élnek itt Párisban, mint az ő asszonya.

Egyszer csak megszólal kinn a csengő. Nem tudtam, hogy Julie lement a gyógyszerárba s mivel újra csengettek, kimentem és ajtót uyijottam. Szépen öltözött finom ur jött be az ajtón, kis gyermeket vezetett a karján. Három éves lehetett a gyermek. Egyenest be akart jönni a szobába. Én csak néztem. Halkan szólalt meg.

— Eljöttem... megirták...

Én feleltem neki, kissé haragosan:

— Az asszonyossághoz tetszik jönni?

Ugy látszik elment. Rossz helyen nyitott be az ur. Beteg van itt, én vagyok az anyja. De nem szabad zajt csapni.

E közben ránéztem a gyermekre és úgy sejtettem, mintha láttam volna már valaha ezt az arcot.

Igen, a leányom gyermeke volt és a gyermek apja volt, a ki látni akarta a leányomat. Persze én nem ismertem meg. Nem is engedtem be a szobába, elzavartam.

Léna félig haldokolva, kétségbeesve hallgatta, mikor elmondtam neki, hogy egy ur volt egy gyermekkel és én elküldtem. Ugy-e rettenetes, hogy mit csináltam? A leányom két közé fogta a fejét. Erthetetlen hangokat kiabált és zokogni kezdett, azután elgyengülve dőlt hátra.

A szerencsétlen Julie bejött. Most már nem törődtem vele, hogy milyen rossz fajta, megfogtam a karját, így rántottam az ágyhoz. Nézze nyomorult teremtés! Nézze! És a maga műve. Atkozott legyen maga és minden fajtája!

— Istenem, Istenem! — kiáltotta Julie sápadtan, lelkendezve és rögtön letépte magáról a csipkeruhát és ekkor láttam, hogy bizony csak ő a eseléd...

Leborult az ágyhoz, megfogta a Léna kezét és úgy zokogta:

— Nagyságos asszony... nagyságos asszony...!

Régen 6 órakor miséznek: Nyári Ignác; 7 órakor: Szabó István; a 8 órai szent misét egyik kegyesrendi tanár végzi; 9 órakor az ünnepi nagymisét Dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános végzi segédlettel, utána Kampell József prédikál; háromnegyed 11-kor a Svetits zárda s az elemi iskolák növendékei jönnek szent misére, amelyet Molnár Kálmán Dezső h. igazgató mond; fél 12-kor Mellan István miséznek. Délután 3 órakor litánia 4 órakor a Rózsafűzér társulatának hónapos ájtatosságát végzi dr. Wolafka Nándor püspök, prépost, plébános szent beszéd, körmenet és lytániával.

Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet.

A gör. kath. kápolnában: Régen 6 órakor istentiszteletet d. e. 9 órakor. Szt. mise, d. u. 3 órakor vecsernye utána Rózsafűzér ájtatosság.

— **Személyi hír.** Szabó Kálmán városi tanácsnok, katonai előadó, tegnap tért vissza szabadságáról s hivatalát elfoglalta.

— **Rickl Gyula ünneplése.** Az igazságügyminisztérium börtönügyi osztályában pénteken szép ünnepély folyt le. Ekkor volt Rickl Gyula miniszteri tanácsos államhivatalnok pályájának harmincadik évfordulója. Az ünnepély még nagyobb fényt nyert az által, hogy éppen most vagynak a VII. börtönügyi kongresszusnak küszöbén, melynek Budapesten történt összehívása nagyrészt szintén Rickl érdeme, ki a kongresszusnak, valamint az azt előkészítő bizottságnak is elnöke. E kettő alkalmat megragadta a nevezett osztály tisztviselői kara és ragaszkodásának ez tiszteletének jeléül egy Teles Ede által készített gyönyörű keretbe foglalt plakettet nyújtott át az ünnepeltek a következő felirattal: „Harmincéves szolgálatod emlékére a VII. nemzetközi börtönkongr. mint munkásságod egyik kimagasló sikere alkalmából Kiss Gyula, Kun, Traiber, Megyery, Emmerling, Lévy, Balázs, Turjay, Ládai, Vámbéry, Schultz, Hlavacs, Philipp, Tóth.” Kiss Gyula min. tanácsos, a börtönügyi osztály főnöke, üdvözölte a jubilánst, kiemelve annak érdemeit a börtönügyi fejlődése és különösen a Budapesten tartandó kongresszus biztosítása iránt. Rickl melegszavakkal köszönte meg a szíves megemlékezést.

— **Iskolai beiratkozások.** Piros barnás sült ifjúsággal népesek ma városunk utcái. Az új ruhában egy kicsit feszelegnek s az arcukon a jövő iskolai év várható felhői tükröződnek vissza. A gyermekekkel együtt rója az utcát a szigorú apa, vagy tette kész kedves mama s hősi elszántsággal igyekezik az iskola felé. Mert kell bizonyos halált megvető elszántság hozzá, hogy az ember elmenjen kedves csemetéjével az iskolába s beírassa. Nem mintha petárdák volna elhelyezve az iskolaépületekben, hanem mesésen próbára teszi az idegeket az a kegyetlen időpocsékolás, a mit természetesen el kell követnie ott az embereknek. A régi és új diákok okozzák ezt a kellemetlenséget, mert az intézet volt diákjait már a múlt tanév végén beírták s most csak az új növendékeket írják be. De ez is elég, mert nagy a tolongás a beíratásra vá-

rók közt. Rendet tartani lehetetlen ebben a nagy kavardásban s nem is segít semmi, csak a törhetetlen türelem, melynek rózsája az nyomatott cédula, melyet beíratás után a fiúk kapnak. Magasabban is hozzájárul az ifjak fejéket, valóságos fejedelmi érzés száll a lelkekbe, hogy is ne, hisz minden évben egyelőbb rukkolnak.

— **Börtönből az örültek házába.**

Jól ismeri Debrecen közönsége Takács Zoltánt, kit egész esapat lopás és betörés miatt a debreceni kir. törvényszék elítélt. Az elzúllott jobb családból származott egykori segédjegyző a börtönben megtévelyedett. Előbb a helybeli kórházba vitték, mivel azonban nem boldogultak vele, tegnap elszállították a nagykállói elmeógyógyintézetbe.

— **A város köszénszállítása.** Minden évben ilyenkor szokta megtartatni Debrecen városa a köszénszállításra való pályázatot. A szállítandó köszén értéke 50 ezer koronát képvisel. Az ajánlatok betérjésének határideje tegnap járt le, a mikor is két szénbánya vállalat nyújtotta be a szállításra vonatkozó feltételeit. Az egyik ajánlat, a régi szállító, az északmagyarországi köszénbánya r. társulaté, a másikat a Budapest vidéki köszénbánya vállalat küldte be. Az utóbbi ajánlata 8 fillérrel olcsóbb. A tanács azonban az érdemleges döntés előtt próba égetést fog tartani, hogy a köszén minőségéről meggyőződést szerezzen.

— **Őszi napsugár.** Vége a nyári csillag sugáros éjszakáknak. A csillag hullás már megszűnt s a vágy forraló nyári éjszakákat felváltja a borzongató őszi este. Mintha a nap maga is olvasná a kalandáriumot. Megszűntek a forró napsugarak s bágyadt, erőteljes őszi sugár árasztja el a világot. Van valami különös szokatlan zamatja ezeknek a bágyadt sugaraknak. Az ember érzi ugyan, hogy meleg a verőfény, de ez a sugár még sem melegíti fel. Nem hat a szivig, nem világítja meg a kedélyt, szomorú marad a szív s a kedély borong. Hull, hull, egyre hull a falevél, s beszemetelik a kerti utakat. Bágyadt őszi, csendes agónia! Elvan felejtve a nyár, új érzés lopódzik a szivbe, úgy vagyunk vele, mint ember társainkkal, ha nincs rá szükségünk, ha már hasznokat nem vehetjük többé, félre dobjuk őket.

— **A honvédelmi miniszter vád alá helyezése.** Néhány hete-hogy Bihar honvédelmi ügyvezető kiadta azon rendeletét, amely szerint a póttartalékosok behívóját mindenemű más eszközök hiányában a csendőrségre függeszteti ki. Az országszerte megnyilatkozó fölháborodásnak első sorban Abauj-Torna vármegye közönsége adott kifejezést, még pedig oly módon, hogy feliratot intéz a képviselőházhoz a törvénytelen e végrehajtójának vád alá helyezése iránt. Ezt az átiratot tegnap Abauj-Torna vármegye közönsége megküldte Debrecen város törvényhatóságának is pártolás végett. A hazafias átirattal Debrecen városa a legközelebbi közgyűlésen foglalkozni és minden valóságosság szerint csatlakozik

ahhoz, hogy a draban kormány honvédelmi ügyvezetősége elvegye méltó büntetését.

— **Halálos lórugas.** Végzetes szerencsétlenségnek esett tegnap áldozatul Sipos Sándor gazdasági eseléd Sipos, a Sipos István féle szepesi tanyán volt alkalmazásban, a hol is a lovakkal való foglalatosság közben egy ló megrugta. A szerencsétlen embert Debrecenbe szállították, de az orvosok már nem tudtak rajta segíteni, mert alig egy órai szenvedés után meghalt. A rendőrség a vizsgálatot megindította ez ügyben.

— **A kávéházak szennye.** Általános a panasz, hogy a kávéházaikban a viztartályokban igen piszkos a víz, tele van mindenféle bacillusokkal, mikor a vendégek felszolgálják a vizet, a vízben mindenféle alakzatok uszálnak. Ugy látszik, a tartályokat ritkán mossák ki tisztára s az alján összegyülemlik a piszok. Szerencse, hogy a nyári forró időszak alatt valami nagyobb szerencsétlenség e rendellenesség miatt nem történt. Elvárjuk kávéházaik tulajdonosaitól, kik városunkban oly jó hírnévnek örvendenek s kiknek fényes helyiségeik s kiszolgálataik a fővárosi kávéházak bármelyikével kiállják a versenyt, hogy e tekintetben intézkedni fognak s a közönség teljes megelégedését ezentul is kiérdemelni óhajtják.

— **A siketnéma intézet segélyezése.** A debreceni siketnéma intézet részére egyre folynak be a városok adományai. Tegnap a várost Szatmármegye értesítette, hogy 500 koronát, Nagykároly város 200 koronát, Nyíregyháza város pedig 500 koronát szavazott meg a jótékony intézmény céljaira.

— **Szociálista gyűlések.** A debreceni szociálisták pénteken este a Szarvas-féle vendéglőben tartottak gyűlést, amelyen rendkívül nagy számmal vettek részt nők és inasgyerekek. A rendőrség jól tenné, ha az éretlen gyerkőcöket eltávolítaná a szociálisták gyűléseiről. A szociálisták különben vasárnap délután újra gyűlést tartanak, amelynek tárgya „Választási rendszerek külföldön” lesz. A szociálista központból Malasics Dóma fog beszélni e tárgyról.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta a következő haláleseteket jelentették be a debreceni állami anyakönyvi hivatalba. Rehács István ev. ref. 19 éves, Haja Mihály ev. ref. 15 hónapos, Frisch Erzsébet izr. 23 napos, Steiner Róza izr. 24 éves, Rajczy Vilmos rom. kath. 60 éves, Sipos Eszter ev. ref. 5 éves, Özv. Kellner Dávidné izr. 71 éves, Vilmos Károly rom. kath. 80 éves, Özv. Varga Imréné ev. ref. 79 éves, P. Papp Viola ev. ref. 8 éves.

— **Betörés.** Tegnap hajnalban 4—5 óra tájban a Haja Jenő Nyugot-utcai 6. sz. a. levő fodrász-üzletének külső ajtaját ismeretlen tettesek kifosztották és kifosztották. Ellopták a borotvákat, hajvágógépeket, ollókat, sőt még a bajuszpedroket is. A kifosztott üzlet tulajdonosát a legkellemetlenebbül érte ez a csapás, mert éppen szombatra viradt, a mely a borbélyok egyetlen kereső napja. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **Házasságkötések.** Legutóbbi kimutatásunk óta a debreceni állami anyakönyvi hivatalban há-

1905

tavasz és nyár.

Reklám-cikkek:

Szines susogó reklámtaft méterenként	frt 1.35
Fekete	95 1.35
Japánmosóselyem	frt. — 85
Roberty Sublime minden színben	— 78
Lüsisienne brillante	— 59
Fekete ruhaselymek méterenként	85 krtól följebb
Ményaszonyi ruhaselymek méterenként	85

Ujdonságok:

Voile Grenadine legszebb színekben.
Voile de Soie
Popeline brillante
mindhárom 120 centimeter szélességű.
Dus választék gyönyörű skót-selymekben.
Travers csikos és kockás Taifa-Riche ruhára és bluzra 120 cm. cölés Radium és crèpe brillante minden színben — Louis XV. jelegű chinés Mile fleus-selymek — Gyönyörű csadke gyöngy- és vászonhímzések. Legújabb Fekete Roll-taft 50 cm. frt 1.90. stb.

Mintákat kívánatra készséggel küldünk.

Szénássy. Hoffmann
és Társa

BUDAPEST. Bécsi-utca 4 sz.

zassgot kötetek a következők: Dobi Ferenc—Bácsi Mária, Almási Károly—Kovács Erzsébet, Bona Fortunátó—Kis Julianna, Inczédi József—Toka Julianna, Mezei Sándor—Erdős Zsuzsanna. Összesen 5 pár.

— **Kamarai illetékek fizetése exlexben.** A kamarai illetéket tudvalevőleg a közadókkal együtt hajtják be s mivel a közadók behajtása szünetel, a kamarák is, melyeknek tartalékalapjai alig vannak, alig képesek adminisztrálni. A kassai keresk. kamara most fölkerlte a területén lévő megyék alispánjait, hogy bár a kamarai illetékek a törvény szerint a közadók módjára hajtandók be, tehát látszólag állami adó színezetűek, mégis az exlex alatt is fizetendők. A községi jegyzők eddig ezeket sem szedték be.

— **Hamis pénz.** Busi Mihályné pereces-utca 16. sz. a lakosnő dísznót vásárolt Mocsári Imre hajduböszörményi dísznó kupapectől, a ki állítása szerint hamis 5 koronást adott vissza. A feljelentést megtette.

— **Népesedés.** Az elmúlt héten a debreceni állami anyakönyvi hivatalban 42 születést jelentettek be, melyek közül 25 fiú 17 leány, ezzel szemben 37 halálozás történt. Ezek szerint 5 lélekkel szaporodott természetes úton Debrecenben a lakosok száma.

— **Eljegyzések.** Legutóbbi kimutatásunk óta a debreceni állami anyakönyvi hivatalba kihirdetés végett jelentkeztek: Tanyogi János—Rácz Julianna, Szalay Gyula—Öz Róza, Kecskés András—Galambosi Julianna, Miló István—Korom Róza, Máté Bálint—Özv. Némethy Jánosné, Nemes Kálmán—Szóke Róza, Barta Ferenc—Horváth Mária.

— **Botrányt okozó részegek.** Pallagi János fuvaros hatalmasan bedurrantott és a csapó utat végigbotránkozta. Talyigástól együtt bekísérték. Tóth Sándor molnár a Verbőcy-utcan kereste a lakását, de a nevét is elfelejtette. Előállították.

— **Gyilkos oláh cigányok.** Barcsról írják: Ókrudlaca község mellett Bogdán Antal nevű oláh cigány és felesége megölték Kanalas Péter nevű szomszédjukat, hogy így hozzájussanak Kanalas 400 korona vagyonához. A holttestet saját konyhájukban ásták el, de a meggyilkolt Kanalas 13 éves fiáról a gyilkosságra és feljelentést tett a csendőrségnél. A csendőrség vallatásra fogta Bogdánt, a ki csakhamar beismerte tettét és a csendőrség feleségével együtt letartóztatta és átadta az illetékes bíróságnak.

— **Debrecen a polgármesterek értekezletén.** A törvényhatósági joggal bíró városok polgármesterei az évi értekezletüket Pannosván fogják megtartani szept. hó 11-én. Az értekezlet ezidei elnöke Pozsony város polgármestere, Brolly Tivadar kir. tanácsos lesz, aki az értekezlet tárgysorozatát már elkészítette és az érdekelt városoknak megküldötte. Az értekezlettel kapcsolatosan a polgármesterek kirándulást rendeznek Belgrádba és az Al-Dunára. A belgrádi kirándulást az értekezlet előtt fogják megtartani. A jövő évi értekezlet Kassáu lesz, melyen Debrecen város köztisztviselőiben álló polgármestere, Kovács József lesz az elnök.

— **Szerencsétlenség, vagy öngyilkosság?** Borzalmas látványnak voltak szemtanúi tegnap délután azok az utasok, a kik a lévai vonattal Debrecenbe utaztak. Szepes sóstó állomás közelében a vonat elgázolt egy fiatal leányt, a kinek személyazonosságát azonban megállapítani nem lehetett. A vonat felismerhetlenül összeroncolt a szerencsétlent. A fejét levágta a törzstől és messze elvetette a vaspályától. A rendőrség a vizsgálatot megindította a lány kilétének megállapítására. A csendőrségtől szerzett értesülésünk szerint az elgázolt leány öngyilkossági szándékkal feküdt a vonat elé.

A cirkáló esendőr őrzője ugyanis üldözőbe vette a leányt, mert gyanus magaviselete volt s ezért lett volna öngyilkos. A vizsgálat azonban majd kideríti a tiszta valóságot. Eddig annyi világlott ki, hogy a leány neve Gáspár Eszter.

— **Öngyilkos uri leány.** Tegnap d. u. 4 órakor a Léta felől érkező vonat kerekai alá vetette magát egy meglehetősen uriasan öltözködött leány. Mikor a vonat a telegdisztó fürdő körül járt, a szerencsétlen leány mikor tőle már 25—30 lépésre lehetett, eldobva magától táskáját és kalapját, a robogó vonat kerekai elé vetette magát, a mely teljesen levágta a nyakát és testét összeroncította. — Táskájában Kovács József polgármesterhez címezve, levelet találtak, melyben öngyilkossága okául tudóbaját és reménytelen szerelmét adja elő a szerencsétlenül járt Gáspár Eszter.

— **Herkules sör.** Bizonyára t. olvasóinknak is feltűnt már, hogy e különlegességet nagy költséggel és nagy reklámmal vezet be a Herkules-söröző (Budapest, Bethlen-tér 3.) Értesülésünk szerint a Herkules-sört nem lesz nehéz bevezetni, mert az oly kitűnő — maláta — tápsör különlegesség, hogy minden intelligens családnál állandóan használják, t. i. nemesak kitűnő ízű asztali ital, hanem páratlan étvágyfokozó, idegesség, álmatlanság és vérszegénység ellen pedig tanárok és orvosok is ajánlják.

— **Szerencsétlenség a hajókon.** Tegnap reggel 4 és 5 óra között a újpesti összekötő vasúti hídnál a Fleishmann A. cég Neptun hajója öt kavicsos aszályt vontatott lefelé a Dunán. A hídnál az egyik osztály — eddig még meg nem állapított okból sülyedni kezdett, mire a vontató gőzös a parthoz akart fordulni. A sülyedő aszály erre felfordult. Varga Mihály kormányos, Krivács Károly matróz és a kormányos felesége Sándor Júanna az uszaj alá került. A kormányost és a matrózt kimentették, a kormányos felesége azonban elmerült. A rendőrség megindította a nyomorát, hogy megállapítsa, kit terhel a felelősség a szerencsétlenségért. Csütörtökön este 11 órakor az az újpesti rakparton kikötött ugyancsak a Heischmann. A cég tulajdonában levő Erős nevű kavicskirakó hajó gépháza kigyulladt. A tűz rohamosan terjedt, leégett a tető, a gépház oldalfala, a homlokzat. A tüzet csak nagy nehezen tudták lokalizálni. A gép is erősen megrongálódott.

— **LETZTER JÓZSEF fényképészeti** festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kiakatban.

— **A valódi hirneves** Málnási Sicul. székely gyógyforrás viz kapható Debrecenben. Vezérképviselő: Trigárszky Emil úrnök, főraktár: Komlóssy Lajosnál és kapható minden fűszerüzletben.

— **Alföldy Karoly** tánciskolájában az őszi tanfolyam szeptember hó 11-én kezdődik. Beiratásokat elfogad lakásán Péterfia utca 2. szám.

— **Kölcsönkönyvtár.** Csáthv Ferenc városunk jóhírnevű könyvkereskedője ajánja 10.000 kötetből álló magyar és német kölcsönkönyvtárát a jelen őszi és téli évadra városunk olvasóközösségének szíves figyelmébe. Bővebb felvilágosítást nyújt a kölcsönkönyvtár jegyzéke.

— **Diákok részére** legújabb divatu kalapok és sapkák, kitűnő szabásu ingek, gallerek és kézelők, elegáns nyakkendők, zsebkendők és harisnyák olcsó szabott árban kaphatók Fekete Jakab uri divat üzletében Főtéren.

— **Hölgyek** tanácsot és segínyt nyernek, szülés esetén felvétetnek a legnagyobb titoktartás mellett egy intelligens gyakorlott szülésznőnél. Kényelmes lakás. — Orvosi felügyelet. Cim a kiadóban.

— **Használja a híres Hajdusági pedrót.** Egy doboz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferenc gyógyszerésznél Debrecen, Kossuth-utca Arany-szövőgyőrszertár.

— **Tankönyvek** kiváló erős tábla, len céma füzéssel jutányos árban köttetnek Antalffy Ferenc könyvkötészetében, Piac-utca 31. a., a városházzal szemben.

— **Az Arany Bika** kávéházban minden este cigányzene.

SZINHAZ.

A jövő színház.

— szeptember 3

Itt vagyunk már a bűbajos hónapban szeptemberben, mikor az esték is már sokkal hosszabbak s közelegve közeledik a színház megnyitása.

Soha jobb körülmények közt, mint most Zilahi Gyula, színigazgató nem kezdte még meg működését városunkban. Általában el van ismerve, hogy Zilahi Gyula nem csak ügyes színész, de még ügyesebb színigazgató is, nem is említve az ő szeretetre méltó, lekötelező modorát.

Társulata, mely egyike lesz a vidéki legjobb színházaknak, legnagyobb kedvvel jön városunkba, hogy itt minden tehetségét, képességét kifejthesse.

A közönség is türelmetlenül várja már Thália papjait és papnőit, tudjuk, hogy mily harc folyt a bérleteknél, támlásszék és páholybérlet annyi jelentkezett, mint soha még egy idényben sem.

Oly régóta is nélkülözi városunk értelmes közönsége a jó előadásokat, melyek csak nemesítő hatással vannak az emberi kedélyre, hogy nem esoda, ha közönségünk, bár áldozatok árán is, de filléreit szívesen áldozza a nemes célra.

Debrecen mindig uttörő, minden nemes eszméért, szép célért lelkesülő város volt s minden kulturális mozgalomban fátylavívő, így most is csak méltóan kiakarja részét belőle venni.

— **Szerződötetés.** Rudó Arankát, a tehetséges fiatal szubrettet, az országos színház-egyesület iskolájának kitüntetéssel végzett növendékét — mint nekünk írják — Balla Kálmán, a miskolci színház igazgatója, társulatához énekes naivanak szerződötete.

— **Carmellini-estély.** Carmellini már több estén mutatta be ügyességét az Orfeumban, ma egész estét töltöttek be rendkívül érdekes mutatványai. Bűvészeti mutatványokból, szuggessziókból, szellemidézésből s más érdekes, itt-ott szenzációs számokból állott programja. A közönség nagy tetszéssel fogadta a mutatványokat. Mint ma, úgy a holnapi előadáson közreműködik a 39. gyalogezred zenekara.

TAVIRATOK.

Vörös László a vasutasoknak.

Budapest, szept. 2. Vörös László kereskedelmi miniszter a vasúti munkások kiválóbb kívánságait teljesítette. Megengedte nevezetesen, hogy országos egyesületté szervezkejenek: munka hiány miatt a munkásokat ezután el nem bocsáthatják szolgálatukból s a már három évet szolgált munkások csakis oly okok miatt bocsáthatók el szolgálatukból, a mely okok miatt a vasúti hivatalnokok is elbocsáthatók volnának.

Javulás a Balkánon.

Konstantinápoly, szept. 2. A görög bandáknak a janinai és monasztirá vilájetekben a kuccolások ellen folytatott szelmei.

...kénnek. Ez a körülmény annak tulajdonítható, hogy a hatalmak ismételt tiltakozást jelentettek be Athénben, továbbá a török katonai intézkedésekre és végül azokra a különböző békés represszáliákra, a melyeket a romániai görögök ellen alkalmaztak. Hír szerint a görög bandák megfelelő utasítást kaptak.

Elhunyt főrend.

Pozsony, szept. 2. Eszterházy János gróf, főrendiházi tag, elhunyt 40 éves korában, Nyitra-Ujfalun.

(Eszterházy János gróf 1864. dec. 6. án Pozsonyban született. Cs. és kir. kamarás, tartalékos százados a 7. huszárezredben. A politikai társadalmi életben jelentékeny szerepet vitt. 1903-ban interpellációt intézett Széll Kálmán, akkori miniszterelnökhöz az obstrukció tárgyában, elítélve az u. n. passzív ellenállást. Számos politikai és közg. cikket írt. Jegyzője a főrendiháznak.)

Kilépés a szabadelpvüpartból.

Budapest, szept. 2. Vancsó Gyula, az orsz. szabadelpvüpartból való kilépését.

Nem lesz ostromállapot.

Varsó, szept. 2. A Kurier Varsavszkij jelenti, hogy Szkalon új főkörmányzó Varsó városában és kerületében kimondott ostromállapotot meg akarja szüntetni.

A kolera.

Washington, szept. 2. Wylánd főorvos elrendelte, hogy Laughlin amerikai orvosszakértő Népolyból azonnal Hamburgba utazzék, hogy jelentést tegyen az ott előfordult koleraesetekről és hogy szükség esetén rendelje el gyanús utasok elkülönítését és a csomagok fertőtlenítését, nehogy a kolera Amerikába hurcoltassék.

Berlin, szept. 2. Hivatalosan jelentik, hogy a hatóság minden intézkedést megtett az előfordult koleraesetek továbbterjedésének megállítására. Azokat az orosz kivándorlókat, akik az elhunytakkal bármilyen érintkezésben állottak, kórházba belebekték. Nyugtalanúságra ez idő szerint semmi ok sincs. Remélhető, hogy a hatóságok intézkedései a járványt elnyomják.

A szultán félelme.

Konstantinápoly, szept. 2. Minthogy a szultán trónralépésének mai évfordulóján mezenyelvektől vagy zavargásoktól tartottak, megfelelő óvintézkedéseket tettek. Délután 4 óráig semmi sem fordult elő. A tervbe vett kivilágítás elmaradt.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, szept. 2.

Buzakinálát és vételkedv kielégítő. Szabálytalan irányzat mellett 55,000 métermázsaszerű forgalomba változatlan áron. Egyébb gabonanemek közül rozs szilárd, a többi változatlan. Idő: hűvös.

Buzaoktóberre	15 96—98.
" áprilire	16 56—58.
Ros októberre	12 88—90.
" áprilire	13 54—56.
Zab októberre	12 06—08.
" áprilire	12 64—66.
Tengeri augusztusra	—
" szeptemberre	—
" májusra	13 30—32.

Törvényszék.

§ A Törökszentmiklósi mandátum. A törökszentmiklósi kerületben tudvalevőleg ez évben már másodszor választották meg Dr. Somogyi Aladárt képviselőnek, de mandátumát már másodszor támadták meg petícióval. Mindkét alkalommal azért kérvényezték meg a mandátumot, mert Somogyi Aladár dr. nincs felvéve a választók egy

lajtsromában sem. Az első ízben benyújtott kérvény tárgyalása közben Somogyi képviselő lemondott mandátumáról, mire ragaszkodó választói egyhangulag választották meg ismét. A most benyújtott petíció ugyanazon alapon támadja meg Somogyi mandátumát. A kir. Curia tegnap Laiss Andor elnöklete alatt s Jancsekó István előadásában szeptember 21-ére tűzte ki a kérvény tárgyalását.

§ Koronaügyész a vádlottért. Szép Ferenc békéshelyi földmivesnek ez év elején elveszett egy libája; ugyanaznap megtudta, hogy Deutsch Zsigmond ottani kormárosnál idegen libát láttak. Szép erre feljelentette lopás miatt a kormárosot, de a tárgyaláson a panaszos nem jelent meg, minek folytán a bíróság beszüntette Deutsch ellen az eljárást Deutsch most már Szép Ferenc ellen hatóság előtti rágalmozás miatt tett feljelentést a békéscsabai járásbírósnál. A járásbíró 3 napi fogházra ítélte a vádlottat, a gyulai törvényszék 8 napra emelte fel a büntetést. A kir. Curia tegnap tárgyalta az ügyet Szöcs Ákos bíró előadásában. Dr. Vargha Ferenc koronaügyész helyettes a vádlott érdekében szólalt fel s indítványára a kir. Curia megsemmisítette az alsóbíróságok ítéletét és a vádlottat felmentette a vád alól, mert Deutsch ellen annak idején csupán beszüntették az eljárást, bírói ítélettel pedig nem mondták ki büntetlenségét.

§ Merénylet az államtitkár ellen. Gróf Wickenburg Márk volt kereskedelemügyi miniszteri államtitkár 1903 február 25-én különvonaton Geletnek községbe utazott és ott mint az ujbányai választókerület képviselőjelöltje programbeszédet tartott. Ezután a különvonaton elindult Ujbánya felé, de alig tett száz méternyi utat, a nyílt pályán meg kellett állania, mert a szalonkocsi üvegablakát hatalmas kődarabokkal beverték, az államtitkár és kísérte azonban sértetlen maradt. A csendőrség csakhamar kinyomozta a tetteseket és az aranyosmaróti törvényszék a merénylőket magánosok elleni erőszak vétsége miatt egyenként tízennégtízennégy napi fogházra ítélte.

§ Sirbontás polgári pörben. Özvegy Borbás Károlyné férje elhalálása után felkereste a Dordrecht életbiztosítótársaságot, hogy a haláleset alkalmából életbiztosítás címén neki járó 12.000 koronát fizesse meg. A biztosítótársaság az összeg kiutalványozását megtagadta azon a címen, hogy Borbás Károly nem természetes halállal mult ki s így a biztosítás érvénytelen. Az özvegy erre a budapesti királyi kereskedelmi és váltótörvényszéknél keresetet adott be a biztosítótársaság ellen. — A társaság a pör során is megtagadta a fizetést, sőt arra kérte a törvényszéket, hogy néhai Borbás Károly holttestét exhumálja s ily módon a gyomor és belek vegyi vizsgálata útján előzetes bizonyítást rendeljen el arra nézve, hogy az ő kifogása alapos. A törvényszék — mint az Ügyvédek Lapja vasárnapi számában írja — most a társaságot a kérelmével elutasította, mert felperes mint néhai Borbás Károly özvegye a tárgyaláson a kiasást ellenezte, polgári perügyekben pedig ilyesmit a legközelebb álló családtagok beleegyezése nélkül helye nincs. Hogy pedig a beleegyezés megtagadásának a biztosítási összegre vonatkozó igény szempontjából minő következményei lehetnek ez a per érdemére tartozik. — A budapesti királyi ítélőtábla a törvényszék elutasító határozatát indokai alapján helybenhagyta.

§ Csalás miatt följelentett kortes. Dr. Rózsa Miklós, a pestvidéki törvényszék-nél csalás miatt jelentette föl Balog Jánost a következő előzmények alapján: Balog fölkereste őt és tudára adta, hogy az általános képviselőválasztásnál az ellenzéki jelöltre fog szavazni, annak az érdekében fog erősen korteskedni, ha a szabadelpvüparti jelölt meg nem fizeti neki azt a 400 koronát, amelyivel a jelölt elhalt özvegye adása volt. Rózsa ezt a kívánságát teljesítette és Balog ennek dacára az ellenzéki jelölt érdekében dolgozott. — A pestvidéki törvényszék vizsgálóbírója a vizsgálat elrendelése iránti indítványt elutasította, mert Balog János eljárásában hiányzik a ravasz fondorlattal való tévedésben ejtés. Az

az állítása, hogy nagy befolyása van a választókra, valamint az az ígérete, hogy a követelés kiegyenlítése esetén befolyását a szabadelpvüparti jelölt érdekében fogja érvényesíteni, nem tekinthető oly nagyfokú forrjélynak és fufangnak, melyet büntető utasítással üldözni lehetne. A vádtanács és a tábla a felfolyamodást elutasította, mert a törvény korlátain belül való korteskedés a polgárok alkotmányos joga. Azt, hogy a törvény korlátait Balog átlépte volna, a panaszos nem is állítja, ígéretének megszegése pedig sem csalást, sem más büncselekményt nem képez.

Szülők és tanulók figyelmébe.

Uj és ódon Tankönyvek

az összes iskolák részére a legújabb kiadásban, valamint

írószeres, iskolai táskák

könyvszettek és rajzeszközök feltűnő olcsó árban

kaphatók

Hegedűs és Sándor

előbb László Albert és Társa

könyv- és papír áruházában

DEBRECEN,

Kossuth-utca 11. szám.

Legjobb bajuszsodró a híres DEBRECENI

„CIVIS“ bajuszpedró

mely nem tép, de jól összetartja és nőtteti a bajuszt!

— 1 doboz ára 40 fillér. —

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz DEBRECENBEN.

SZTRAKA-féle tannin-csokoládé

kitűnő hatású kis gyermeknek és felnőttek hasmenése ellen Egy db ára 40 fill.

Kapható minden gyógyszerárban.

Iskolás fiúk és leányok részére

ajánlunk:

**Fehérneműeket,
Paplanok,
Matracok,
Flanell takarók,
Zsebkendők,
Nyakkendőket.**

Óriási választékban

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

Debrecen, Kistemplombazár.

„Szabadalmazott sérvkötők biztos sikerrel

egyoldalu és kétoldalu legjobb minőség

5-10. 12-20 kor.

Óvszerek eredeti francia gyártmány

halhólyag tucátja **6-10 koronáig**, gummi óvszertucátja **4-8 koronáig**.
Occlusiv pessarium orvosi rendeletre darabja **2 kor**. Haskötők gummi harisnyák és az összes betegápolási cikkek **legjutányosabb árak mellett** kaphatók

BAUMGARTNER és TÁRSA

BUDAPEST, IV. Magyar-utca 1.

Hirdetések felvételnek

a kiadó hivatalában.

Fizetési nehézségeket

kereskedők, gyárosok, hivatalnokok és iparosoknál bármily helyen szakember insolvenca jelentés nélkül jogi tanácsos közreműködésével rendez. A szükséges fedett egyezkedési hiteleket megszerzi. Csődök egyezkedése is elvállaltatik.

Bleier Fried és Társa

budapesti bejegyzett cég

Budapest, Erzsébet-körút 23.

Komáromi M.

műhangszerkészítő és kereskedő

Debrecen, József kir. herceg utca 2 szám.

Zongora, cinbalom, hegedű és mindenemű hangszer és alkatrészei nagyraktára.

Szakszerű műhely. Új hangszerek készítését és javítását elfogadjuk.

Beszélőgép, gramofon, 2 oldalú játszva szegek jutányos áron.

Mindenféle hangszert részlet tisztesre is. Zongora hangolást helyben és vidéken is elfogadjuk.

Műrésztől több elismervény.

1905 évre szóló árjegyzék ingyen és bérmentve.

Régi hangszert veszek vagy becserélek.

„Ursus“

a legtekélyesebb vasgerenda szerkezetű szabadalmazott borsajtó. Felső nyomással, a törökly egy darabban vehető le, a must vasrészekkel nem érintkezik s így a bor megfeketedése kizárva. Legmagasabb nyomképesség. Hóni gyártmány.

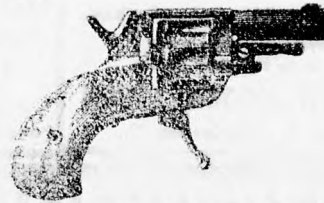
Budweisz-i és hóni gyártmányu porcellán, valamint meidinger-köpeny és öntöttvas kályhák, minden szerkezetű vas és porcellán-burkolatú konyhák.

Vadászfegyverek és felszerelések revolverek, hüvelyek. Lőpor áruda Ujdonság! Browning rendszerű ismétlő-fegyver 1903. minta.

Képes árlap ingyen és bérmentve.

TÓTH GYULA

Debrecen, Piac-utca 20-27.

Ingyen ad Budapesti Koronás Aruház Ingyen ad

Debrecen, Piac-utca 7. (Vecsey palota)

minden vevőnek egy pontosan járó schvájci asztali órát minden vevőnek

Aruházam a fővárosi éruházak mintájára van berendezve, a hol minden kapható.

Az 50 filléres osztályban.

Míg a beiratások tartanak.

Az 50 filléres osztályban.

Leányv. készitaskák, pénztárcák többi	25 kr.	Iskolatáska bőrtáncat, erős bőrszegélyvel	25 kr.	2 db. fénvező, sár és kenőkefe	25 kr.
Ruha és hajkefe szőrből	25 ..	Nadrágtartó a legjobb gumival	25 ..	3 doboz sevró vagy boxbőr kenőcs	25 ..
Tentatartók majolikából vagy fémbe	25 ..	Levelezőlap és tényleg album díszesen be-	25 ..	Óra és nyaklánc, gyöngyből v. fémbe	25 ..
brómappa, teljesen felszerelve, igen díszes	25 ..	kötve	25 ..	Zománcozott gyertya v. gyufatartó	25 ..
1 pár acél evőeszköz, penge és nyél egy	25 ..	Számológép- keményfából, tarka golyókkal	25 ..	3 oldalú toalettkör, díszes festéssel	25 ..
darabból	25 ..	Dominojáték készlet, díszes dobozban	25 ..	1 pár kézlőgomb zománcozva	25 ..
Ruhaakasztó, nadrágszorítóval	25 ..	Tolltartók zárral, nagyon díszes	25 ..	Szőlőmosó veder, erős díszes üveg	25 ..
50 db. finom levelepapír, díszes dobozban	25 ..	Zsebkések és ollók sollingeni acélból	25 ..	Felhasználó tál gyümölcsnek, nikkelfogóval	25 ..

Törpék, szobrok, háztartási cikkek, szappanok, parfümök, iskolás szerek, nyakkendők és játékaruk **1 koronáig**

Női, vagy férfi ernyők, tartós glóriából, csinos fogóval, selyem bjottal 1 frt. 25 kr.

Inta, Szmirna ágyeló és fali szőnyeg rojttal mindkét oldalon egyforma keleti mintájú **1 korona.**

Muhagoni utánzat, vagy majolika díszasztalkák **2 korona.**

Aruházam egész napon át nyitva, megtekinthető vásárlási kényszer nélkül.

Az asztali óra-jegyre azonban csak azok tarthatnak igényt, kiknek első részletvásárlása a 10 koronát meghaladja. **SCHÖN MÁRKUS.**

Iskolás gyermekek részére,

kész fehérneműk, zsebkendők, harisnyák, paplanok, matracok, pokrócok, (flanell takarók) és ágycserítők, legnagyobb választékban és legjutányosabb árakon kaphatók

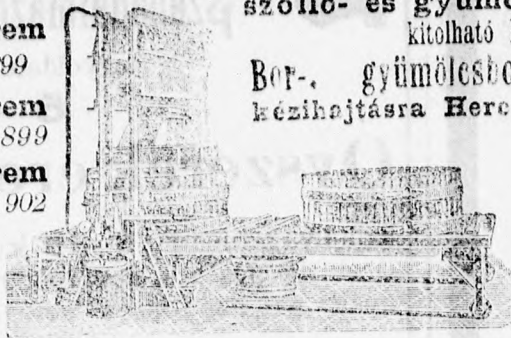
KARDOS LÁSZLÓ

vászon, fehérnemű és kelengye üzletében Debrecen Kossuth-u. 9.

Alapított 1831. évben.

Hydraulikus sajtók

Arany érem Szeged 1899
Arany érem Budapest 1899
Arany érem Pozsony 1902
hydraulikus sajtóért.

szőlő- és gyümölcsmust a nagy üzem számára, kitolható kosárral vagy 1 kosárral.
Ber-, gyümölcsber- és gyümölcsnedv-sajtókat kézihajtásra Herculesnyomóerő-szerkezettel fa vagy vastányérral. Gyümölcs- és szőlő-őrleket, bogyzógépeket Gyümölcs-aszaló-készülékeket

gyártanak és szállítanak jóállás mellett mintekülönlegességet a legújabb szerkezetben.

MAYFARTH PH. és Ta., BÉCS, II|1

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejekorán kéretnek.

ZALAI MÁRK tanár

könyvviteli, szépirási és idegen nyelvi tanfolyama felnőttek számára.

Lelkem lelkével tanítottam 30 éven át a debreceni keresked. akadémián tanítványaim szeretete, szüleik tisztelete, társadalmi és misztéri elismerés mellett. És még most sincs senki, aki gazdag élettapasztalatom gyakorlati módszerénél fáradhatatlan buzgalmam-nál fogva nálammal lelkesebben, sikeresebben tanulna.

3 hó alatt mindenki az előismeretek tekintetbe vétele nélkül merlegképes könyvvezetővé képezheti ki magát. — 3 hó alatt mindenki megtanulhat folyékonyan németül társalogni és hibátlanul írni. — 3 hó alatt mindenki elsajátíthatja a szép- és díszírást, a levelezést és a gyorsírást.

Aki e kedvező alkalmat elmulasztja, hogy munkaképességét fejlessze, intelligenciáját növelje, saját életérdeke ellen követ el mulasztást. Tudatlanság, ügyetlenség a legnagyobb szerencsétlenség. Hályoggal testi szemünkön beklyóval kezünkön, lábunkon, sítértelen, áldatlan minden munkának.

A tanfolyam kezdetét veszi szeptember hó 5-én.

Beiratások naponta 11—1-ig a tanteremben, városi bérpalota baloldán III. kapu 2. emelet. Tandíj 40 korona. Van nappali és esti tanfolyam. Külön csoportoknak kívánságai figyelembe vétetnek.

LEOPOLD GYULA Budapest, Erzsébet-körút 54. Szakértői Pontosság

MINDEN BÖLGY ELŐNYE

száraz és a melegebb ruhák

Saját érdekében

WIENER MODEN UNION

Bécs, I. Schottengasse 10.

TOKAJI CHINA-VASBOR.

KRIEGER-féle

Császárfürdő

BUDAPESTEN.

SZIMON ISTVÁN FÉLE

SÓS-BORSZESZ

MINDENÜTT KAPHATÓ

Szőnyegeg

S. SCHEIN

Tanningen

HAJFESTŐ-SZERREL

PLATSCHEK VILMOS

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruhaza

HOTEL PARIS SZÁLLODA

SMITH PREMIER

AVILAG LEGJOBB IRÓGEPE

BALASSA FÉLE UGORKATÉ

KATZER

KISS SZERENCSEJE

NAGY

KISS FELE

A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS

Dr. Korányi Fülgyes,

Szénágy

Árpád

RAJZ-ESZKÖZ